

10 клас

Урок №23

Дата:

**ТРЕТИННИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ.
НЕРІВНОМІРНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
СУБРЕГІОНІВ АЗІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ
ЇХ УЧАСТІ В МІЖНАРОДНОМУ ПОДІЛІ ПРАЦІ.
ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ АЗІЇ.**

Очікувані результати НПД: учні аналізують інформацію, виявляють структуру та географію третинного сектора економіки регіону; пояснюють причини нерівномірного економічного розвитку субрегіонів Азії; знаходять та показують на карті світові міста, мегалополіси, фінансові центри, морські порти та аеропорти.

Розвивальна та виховна мета: формувати вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; виховувати самостійність, наполегливість, уміння долати труднощі, працювати в групі.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: підручники, атласи, економічна карта Азії, ресурси Інтернету.

Опорні та базові поняття: сфера послуг, фінансові послуги, ІТ-послуги, туризм, міжнародний поділ праці, світове місто, фінансовий центр, транспортна система.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Картографічна розминка (субрегіони, країни та столиці Азії)

Запитання. Які виробництва вторинного сектора набули розвитку в країнах Азії? Назвіть причини перенесення виробництв обробної промисловості з розвинених країн до країн Азії, що розвиваються.

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Поряд з динамічним розвитком обробної промисловості в країнах Азії дедалі більшого значення набуває третинний сектор, зокрема фінансово-банківська справа, торгівля, освіта, інформаційно-технологічні послуги, транспорт, туризм. Це, в свою чергу, сприяє переміщенню в регіон центрів ділової активності та інноваційного прогресу. У той же час, незважаючи на загальні успіхи Азіатського регіону, диспропорції в економічному розвитку субрегіонів залишаються. Чим, на вашу думку, це обумовлене? Які економічні вигоди матиме Україна від поглиблення зовнішньоекономічних зв'язків з країнами Азії?

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Третинний сектор економіки

Найвища частка сфери послуг у ВВП розвинених країн Азії: Японії (71 %), Ізраїлю (69 %), Кіпру (87 %); в окремих країнах регіону, що спеціалізуються на наданні певних видів послуг (Сінгапур (83,5 %), Мальдіви (81 %)).

Банківсько-фінансовий сектор. Комерційні банки виконують державні замовлення на кредитування пріоритетних секторів економіки. Фінансові корпорації та фонди розвитку забезпечують фінансування довгострокових національних проектів, швидко розвиваються інвестиційні фонди. До десятки найбільших фінансових центрів світу входять Токіо, Сянган, Сінгапур. У Пекіні, Шанхаї, Сеулі, Дубаї, Джакарті, Нью-Делі, Стамбулі та Бангкоку розміщені штаб-квартири найбільших банків та промислових компаній світу. На Кіпрі, в Сінгапурі, Бахреїні, ОАЕ, Малайзії створено офшорні зони.

ІТ та ділові послуги. Найбільше замовлень на надання бухгалтерських, юридичних, інформаційних та інших видів ділових послуг виконують фахівці з Індії.

Освіта та наука. Найкращі освітні центри розташовані в Японії (Токійський та Кіотський університети), Китаї (університет Цінхуа та Пекінський), Сінгапурі (Національний університет Сінгапура), Ізраїлі (Єврейський університет в Єрусалимі та Ізраїльський технологічний інститут). Технопарки та технополіси.

Туризм. Азіатський туристичний регіон посідає друге місце за масштабами міжнародного туризму та перше за темпами приросту туристичних відвідувань.

Транспорт. Транспортна система неоднорідна за рівнем розвитку та густотою шляхів сполучення. Найгустіша мережа транспортних шляхів і найбільші обсяги перевезень характерні для Японії, східних районів Китаю, Індії, Пакистану, нових індустріальних країн. У внутрішніх перевезеннях лідерство належить залізничному транспорту. У низці країн (Афганістан, Кіпр, Лаос, Оман, ОАЕ) залізниць немає. Морські порти посідають провідні позиції в світових рейтингах за обсягами перевезень: Шанхай (1-ше місце в світі), Сінгапур, Шеньчжень, Нінбо, Сянган, Пусан, Гуанчжоу, Ціндао, Дубай, Тяньцзинь. Найбільші аеропорти розташовані в Пекіні, Токіо, Сянгані, Джакарті, Дубаї, Бангкоку, Сінгапурі, Гуанчжоу, Шанхаї, Куала-Лумпурі, Стамбулі.

Мережа міжнародних коридорів. ТРАСЕКА — транзитний «міст», прокладений від країн Європи через порти Чорного моря, Кавказ, Центральну Азію до Китаю. З 2015 р. реалізація проекту транспортного комплексу «Один пояс, один шлях» (включає «Економічний пояс Великого шовкового шляху», «Морського шовкового шляху» та «Південного транспортного коридору»), беруть участь понад 50 країн, зокрема й Україна.

2. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Азії та особливості їх участі в міжнародному поділі праці

Робота в групах

Завдання.

1) За допомогою карт атласу та тексту підручника охарактеризуйте роль одного з субрегіонів Азії в міжнародному поділі праці. Результати занесіть у таблицю.

2) Назвіть чинники, що зумовлюють нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Азії.

Назва субрегіону	Основні напрями міжнародної спеціалізації	Ключові країни

3. Зв'язки України з країнами Азії

Запитання. Пригадайте, яку продукцію, вироблену в країнах Азії, ви можете зустріти в магазинах України.

Зростання частки країн Азії в зовнішній торгівлі України. 1-ше місце за обсягами українського експорту та друге місце за імпортом (після країн ЄС). Склад українського експорту: сільськогосподарська продукція, машини та обладнання, військова техніка, метали та вироби з них. **Імпорт:** автомобілі, офісна техніка, фармацевтична продукція, пластмаси, одяг, взуття тощо. Найбільші партнери: Китай, Індія, Туреччина, Південна Корея, Японія, Казахстан, Грузія. Перспективні напрями співробітництва: розробка та освоєння паливних корисних копалин; обмін науковою інформацією; співпраця у сфері високих технологій, ракетно-космічній, авіаційній, хімічній промисловості, машинобудуванні, суднобудуванні; поставки в країни Азії сільськогосподарської продукції та продуктів харчування. Для України цінним є досвід країн Південно-Східної Азії в розробці та впровадженні інноваційної стратегії економічного розвитку. В українських ВНЗ навчається молодь з Індії, Пакистану, Ірану, Туркменістану, Казахстану тощо. В Україні проживають громади вихідців з азіатських держав (в'єтнамська, корейська, китайська).

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Завдання. Складіть схему зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами Азії.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 20.
2. Повторити §§ 17-19, підготуватися до поточного контролю за темою «Загальна характеристика Азії».